

Garッド Fotaneg Genedlaethol Cymru

Llwybr Dysgu Cymraeg

MYNEDIAD Y DE

Croeso i'r Ardd Fotaneg!

Pecyn gweithgareddau Cymraeg i ddysgwyr lefel Mynediad yw hwn.
Gobeithio bydd yn eich helpu chi i fwynhau diwrnod llawn yn yr Ardd.
Bydd pob set o weithgareddau'n cymryd tua 10 munud.
Ond does dim rhaid gwneud pob gweithgaredd!

Welcome to the Botanic Garden!

This is a Welsh activity pack for Entry level learners. Hopefully it will help you to enjoy a full day in the Garden. Each set of activities will take you around 10 minutes, but you don't have to complete every one!

Mae'r gweithgareddau yn y lleoedd yma:

- Y Brif Fynedfa a'r Rhodfa
- Y Tŷ Gwydr Mawr
- Gardd Wallace a'r Tŷ Melyn
- Neuadd yr Apothecari a Gardd yr Apothecari
- Yr Ardd Ddeu-fur, Yr Ardd Japaneaidd,
Gardd 'Tyfu'r Dyfodol', Yr Ardd Wenyn
- Llwybrau'r Ardd

Mae adran **Siaradwch** ar ddiwedd pob rhan os dych chi yma gyda rhywun arall,
neu gyda grŵp.

The activities are in these locations:

- *The Main Entrance and The Broadwalk*
- *The Great Glasshouse*
- *Wallace Garden and Tŷ Melyn*
- *Apothecary Hall and Apothecary Garden*
- *The Double Walled Garden, The Japanese Garden,
'Growing the Future' Garden, The Bee Garden*
- *The Garden Walk*

*There is a **Siaradwch** section at the end of each part if you're here with
someone else or with a group.*

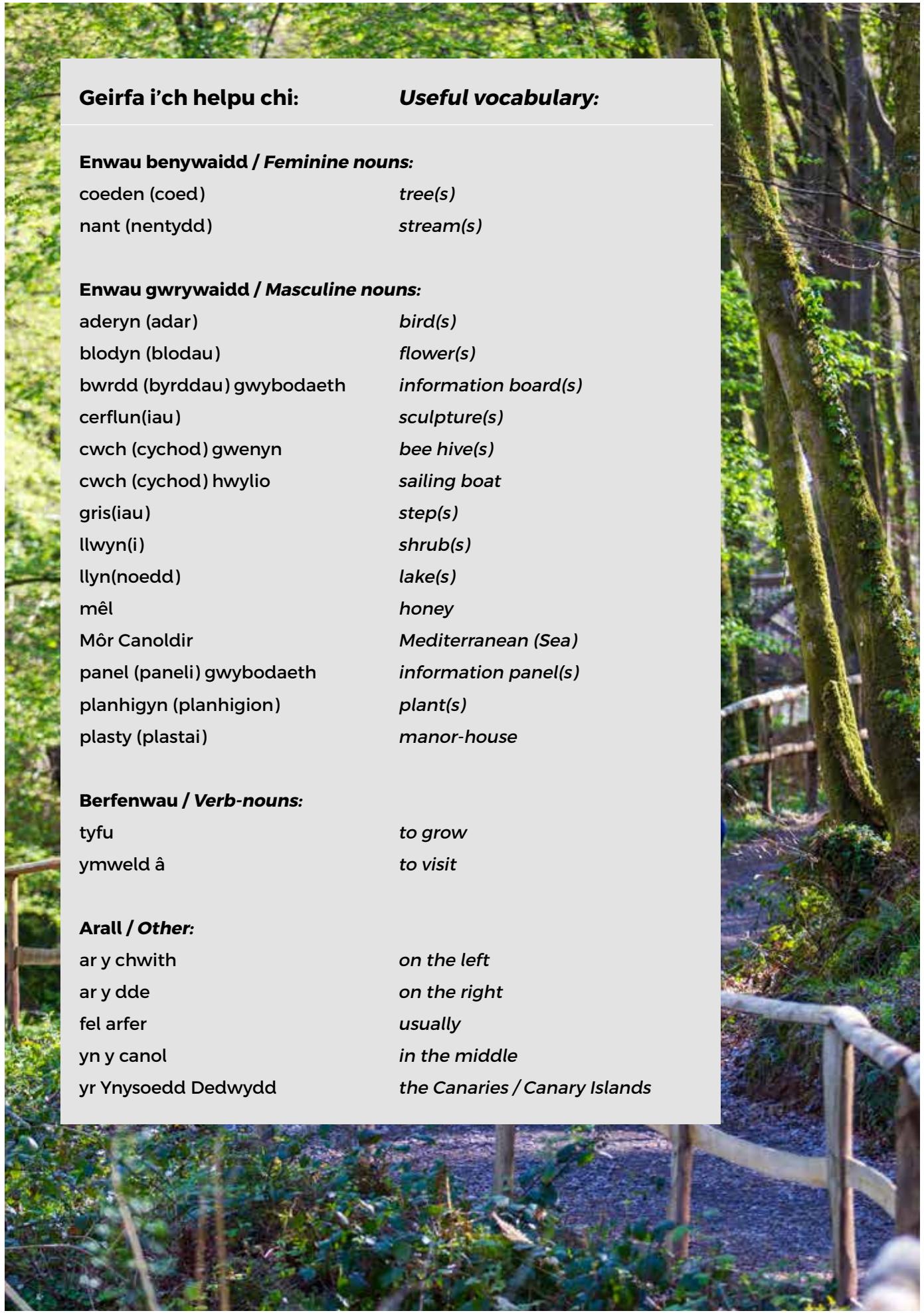

Taflenni (leaflets) i'ch helpu chi:

Useful leaflet to help you:

- Map

Geirfa i'ch helpu chi:

Useful vocabulary:

Enwau benywaidd / Feminine nouns:

coeden (coed)	tree(s)
nant (nentydd)	stream(s)

Enwau gwrywaidd / Masculine nouns:

aderyn (adar)	bird(s)
blodyn (blodau)	flower(s)
bwrdd (byrddau) gwybodaeth	information board(s)
cerflun(iau)	sculpture(s)
cwch (cychod) gwenyn	bee hive(s)
cwch (cychod) hwylio	sailing boat
gris(iau)	step(s)
llwyn(i)	shrub(s)
llyn(noedd)	lake(s)
mêl	honey
Môr Canoldir	Mediterranean (Sea)
panel (paneli) gwybodaeth	information panel(s)
planhigyn (planhigion)	plant(s)
plasty (plastai)	manor-house

Berfenwau / Verb-nouns:

tyfu	to grow
ymweld â	to visit

Arall / Other:

ar y chwith	on the left
ar y dde	on the right
fel arfer	usually
yn y canol	in the middle
yr Ynysoedd Dedwydd	the Canaries / Canary Islands

Y BRIF FYNEDFA A'R RHODFA

THE MAIN ENTRANCE
AND THE BROADWALK

1. Edrychwrh o gwmpas y Brif Fynedfa, yna ewch lan y Rhodfa. Cysylltwch y geiriau â'r llun cywir bob tro.

Look around the Main Entrance, then go up the Broadwalk. Link the words with the correct picture each time.

- i. Y Brif Fynedfa
- ii. cerflun dŵr y Brif Fynedfa
- iii. le talu i ddod i mewn
- iv. llyn
- v. dŵr yn mynd i lawr grisiau
- vi. pwll dŵr 'Cylch Penderfyniad'
- vii. Craig yr Oesoedd
- viii. Y Tŷ Gwydr Mawr

Y BRIF FYNEDFA A'R Y RHODFA

THE MAIN ENTRANCE AND THE BROADWALK

2. Mae'r cwestiynau yma am y panel gwylbodaeth 'Craig yr Oesoedd'.

These questions are about the *Craig yr Oesoedd* information panel.

Mae llun bachgen ar banel gwylbodaeth **Craig yr Oesoedd**.

- i. Beth yw enw'r bachgen?
- ii. Beth yw oed y bachgen?
- iii. Beth yw gwaith y bachgen?

Siaradwch:

- Sut mae'r tywydd heddiw?
- Beth dych chi'n hoffi ar y Rhodfa?
- Oes gardd gyda chi? Dych chi'n hoffi garddio?

Atebion:

1. i. (c); ii. (dd); iii. (e); iv. (b); v. (a); vi. (ch); vii. (f); viii. (d)
2. i. Enw: David Dan Evans; ii. Oed: 13; iii. Gwaith: Byti Glöwr.

Y TY Gwydr Mawr

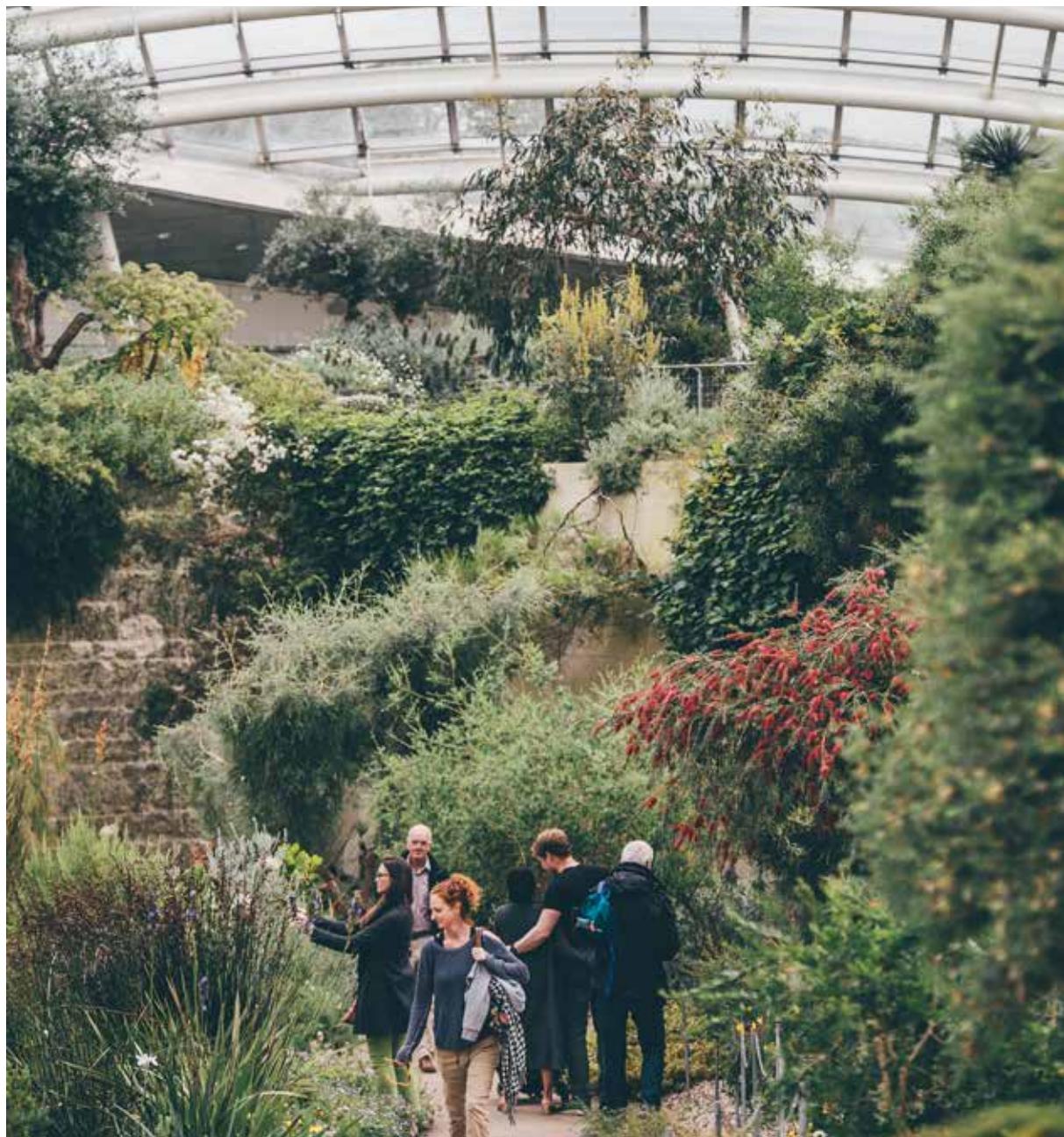
THE GREAT GLASSHOUSE

-
- 1. Ewch o gwmpas y Tŷ Gwydr Mawr. Rhowch gylch o gwmpas y pethau dych chi'n gallu eu gweld.**

Go around the Great Glasshouse. Circle the things you can see.

blodau caffi gwely dail sinema bwrdd

coed pont cadair dŵr car bin

Y TY Gwydr Mawr

THE GREAT GLASSHOUSE

2. Llenwch y tabl yma. Rhowch enwau'r planhigion os dych chi eisiau.

Complete this table, giving the plants' names if you wish.

Beth?	Ardal? (Area) e.e. Chile, Awstralia	Enwau'r planhigion
blodau melyn		
blodau coch		
blodau glas		
blodau gwyn		
blodau porffor		
blodau pinc		
dail gwyrdd		
dail llwyd		

Siaradwch:

- Dych chi wedi bod yn ardal y Môr Canoldir, Awstralia, California, yr Ynysoedd Dedwydd, Chile, neu Dde Affrica?
- Beth dych chi'n hoffi yn y Ty Gwydr Mawr?
- Oes ty gwydr gyda chi? Beth dych chi'n dyfu (grow) yno?

Atebion:

- Ddim yn y Ty Gwydr Mawr: gwely, sinema, car (Mae cadair a bwrdd yn y caffi.)

GARDD WALLACE A'R TY MELYN

WALLACE GARDEN AND TY MELYN

1. Ewch o gwmpas Gardd Wallace a hefyd tu fas i'r Tŷ Melyn. Rhowch gylch o gwmpas y pethau dych chi'n eu gweld. Beth sy ddim yno?

*Go around the Wallace garden and also outside Tŷ Melyn. Circle the things you see.
What isn't there?*

llun Wallace

ffenest

drws

patio

lluniau blodau

plac i Alice Abadam

coeden

planhigion

llun gwraig Wallace

siâp DNA

wal

lle i eistedd

GARDD WALLACE A'R TŶ MELYN

WALLACE GARDEN AND TŶ MELYN

2. Edrychwch ar y bwrdd gwybodaeth sy'n dangos ystafelloedd Neuadd Middleton, yna darllenwch y brawddegau yma. Cywir neu Anghywir?

Look at the information board showing the rooms of Middleton Hall, then read these sentences. True or False?

Dych chi'n cofio?

ar y dde - *on the right*; ar y chwith - *on the left*; yn y canol - *in the middle*

- i. Mae'r Ystafell Frecwast ar y chwith.
- ii. Mae'r Llyfrgell ar y chwith.
- iii. Mae'r Grisiau ar y dde.
- iv. Mae'r Ystafell Fwyta yn y canol.
- v. Roedd Ystafell Ymneilltuo (*Drawing Room*) yn Neuadd Middleton.
- vi. Roedd pobl yn gallu gweld Tŵr Paxton o'r Ystafell Frecwast.

Siaradwch:

- Dych chi wedi ymweld â thŷ mawr neu blasty (*manor-house*)? Ble a phryd?
- O'ch chi'n gwybod am Wallace cyn heddiw?

Atebion:

1. Does dim: patio, llun gwraig Wallace.
2. i. Cywir; ii. Anghywir; iii. Anghywir; iv. Cywir; v. Cywir; vi. Cywir.

NEUADD YR APOTHECARI A GARDD YR APOTHECARI

APOTHECARY HALL AND APOTHECARY GARDEN

1. Ewch o gwmpas Neuadd yr Apothecari a llenwch y tabl yma. Dyw rhai geiriau ddim yn y cwrs ond darllenwch nhw'n uchel - maen nhw'n debyg iawn i'r geiriau Saesneg.

Go around the Apothecary Hall and complete this table. Some words are not in the course, but if you read them aloud, you will find that they are very similar to the English words.

Oes ...?	Oes	Nac Oes
cadair		
potel		
cwpwrdd		
llyfr		
cloc		
potyn		
cyfrifiadur		
tabled		
basged		
brechdan		
ffrâm		
cownter		

NEUADD YR APOTHECARI A GARDD YR APOTHECARI

APOTHECARY HALL AND APOTHECARY GARDEN

2. Rhowch y ddeialog yn Neuadd yr Apothecari yn y drefn gywir:

Arrange the dialogue in Apothecary Hall in the correct order:

A: Oes, wrth gwrs. Mae moddion gyda ni.

B: Pum punt? Dyma chi.

A: Pum punt.

B: Faint yw pris y moddion?

A: Bore da, sut dych chi?

B: Oes rhywbeth gyda chi i helpu?

A: Diolch yn fawr.

B: O, dw i'n dost. Mae llwnc tost gyda fi.

A: O, mae'n ddrwg gyda fi glywed.

A: Bore da, sut dych chi?

B:

A:

B:

A:

B:

A:

B:

A:

NEUADD YR APOTHECARI A GARDD YR APOTHECARI

APOTHECARY HALL AND APOTHECARY GARDEN

3. Dych chi'n dost! Chwiliwch am blanhigion i'ch helpu chi yng Ngardd yr Apothecari:

You're ill! Look for plants to help you in the Apothecary Garden:

Beth sy'n bod?	Planhigyn i'ch helpu chi:
Mae clust dost gyda fi.	
Mae llwnc tost gyda fi.	
Mae peswch arna i.	
Mae bola tost gyda fi.	

Siaradwch:

- Beth yw eich hoff eitem yn Neuadd yr Apothecari?
- Beth yw eich hoff beth yng Ngardd yr Apothecari – planhigyn, neu gerflun, fallai?

Atebion:

1. Nac oes: cyfrifiadur, brechdan. 2. A: Bore da, sut dych chi? / B: O, dw i'n dost. Mae llwnc tost gyda fi. / A: O, mae'n ddrwg gyda fi glywed./ B: Oes rhywbeth gyda chi i helpu? / A: Oes, wrth gwrs. Mae moddion gyda ni. / B: Faint yw pris y moddion? /A: Pum punt. / B: Pum punt? Dyma chi. / A: Diolch yn fawr.

YR ARDD DDEU-FUR, YR ARDD JAPANEAI DD, GARDD ‘TYFU’R DYFODOL’, YR ARDD WENYN

**THE DOUBLE WALLED GARDEN, THE JAPANESE GARDEN,
‘GROWING THE FUTURE’ GARDEN, THE BEE GARDEN**

1. Ewch o gwmpas yr Ardd Ddeu-fur, yr Ardd Japaneaidd, Gardd ‘Tyfu’r Dyfodol’ a’r Ardd Wenyn. Ticiwch y pethau dych chi’n eu gweld.

Go around the Double Walled Garden, the Japanese Garden, ‘Growing the Future’ Garden, the Bee Garden. Tick the things you see.

Yr Ardd Ddeu-fur – Dych chi’n gallu gweld?

	Ydw	Nac ydw	
pwll dŵr			
wal			
tŷ gwydr			
cadair			
coed			
afon			
bwrdd gwybodaeth			

YR ARDD DDEU-FUR, YR ARDD JAPANEAI DD, GARDD ‘TYFU’R DYFODOL’, YR ARDD WENYN

*THE DOUBLE WALLED GARDEN, THE JAPANESE GARDEN,
‘GROWING THE FUTURE’ GARDEN, THE BEE GARDEN*

Yr Ardd Japaneaidd – Dych chi’n gallu gweld?

	Ydw	Nac ydw
gardd de		
pont		
gardd sych		
dŵr		

Gardd ‘Tyfu’r Dyfodol’ – Dych chi’n gallu gweld?

	Ydw	Nac ydw
tŷ gwydr		
lle i eistedd		
planhigion		
blodau/llun o flodau		
cwch gwenyn		
ffrwythau/llun o ffrwythau		
bwrdd gwybodaeth		

YR ARDD DDEU-FUR, YR ARDD JAPANEAI DD, GARDD ‘TYFU’R DYFODOL’, YR ARDD WENYN

**THE DOUBLE WALLED GARDEN, THE JAPANESE GARDEN,
‘GROWING THE FUTURE’ GARDEN, THE BEE GARDEN**

Yr Ardd Wenyn – Dych chi’n gallu gweld?

	Ydw	Nac ydw
cwch gwenyn		
gwenyn yn hedfan		
gwenyn yn mynd i mewn i'r cwch		
potiau mêl (<i>honey</i>)		

YR ARDD DDEU-FUR, YR ARDD JAPANEAIIDD, GARDD ‘TYFU’R DYFODOL’, YR ARDD WENYN

THE DOUBLE WALLED GARDEN, THE JAPANESE GARDEN,
‘GROWING THE FUTURE’ GARDEN, THE BEE GARDEN

2. Llenwch y bylchau yn y brawddegau yma.

Fill the gaps in these sentences.

i. Mae'r Ardd Ddeufur mewn rhan (part).

dwy tair pedair

ii. Mae yn yr Ardd Japaneaidd.

cadair pont ffordd fawr

iii. Dych chi'n gallu prynu yn y siop.

mêl gwenyn cwch gwenyn

iv. Does dim yn yr Ardd Japaneaidd.

coed tŷ gwydr pont

v. Mae yng Ngardd ‘Tyfu’r Dyfodol’.

coed mawr coed ffrwythau cwch gwenyn

Siaradwch:

- Beth dych chi'n hoffi yn yr Ardd Ddeufur a Gardd ‘Tyfu’r Dyfodol’?
- Dych chi wedi bod mewn Gardd Japaneaidd o'r blaen? Pryd a ble?
- Dych chi'n hoffi mêl? Dych chi'n nabod rhywun sy'n cadw gwenyn?

Atebion:

- Nac ydw: Yr Ardd Ddeu-fur: afon; Gardd ‘Tyfu’r Dyfodol’: cwch gwenyn; Yr Ardd Wenyn: mêl (ond mae mêl yn y siop); fallai, os dych chi'n dod i'r ardd yn y gaeaf: gwenyn yn hedfan, gwenyn yn mynd i mewn i'r cwch.
- i. pedair; ii. pont; iii. mêl; iv. tŷ gwydr; v. coed ffrwythau.

LLWYBRAU'R ARDD

GARDEN WALKS

1. Ewch ar hyd Lwybrau'r Ardd ac edrychwch ar y byrddau gwybodaeth. Cysylltwch enw'r bwrdd gwybodaeth â'r lluniau cywir.

Go on the Garden Walks and look at the information boards.

Link the name of the information board with the correct pictures.

i. Llyn Uchaf	a) anifeiliaid ac adar
ii. Llyn Canol	b) hen lun: plentyn bach, ci, cwch hwyliau
iii. Llyn Mawr	c) gwaith adeiladu a hen lun
iv. Llyn Felin Gât	ch) llun yr Ardd o'r awyr (air)
v. Y Rhaeadr Ffyrnig (Roaring Waterfall)	d) diagram, gwaith adeiladu a hen lun

Siaradwch:

- Beth yw eich hoff ran (*favourite part*) o Lwybrau'r Ardd?
- Dych chi'n hoffi mynd mas i gerdded? Ble dych chi'n mynd fel arfer?
- Oes llyn ar bwys eich cartref chi? Dych chi'n mynd yno weithiau?

Atebion:

1. i. ch); ii. a); iii. b); iv. d); v. c).

Lluniau: Aled Llywelyn, Tim Jones, Jac Towler